

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕ ΑΡΙΘΜ. 3/27-6-2011

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα την 27^η Ιουνίου 2011, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.00 π.μ συνήλθε σε συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Τ. Οικονομίδα και Καθ. Ρωσσίδου 11 στο ισόγειο), ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής, η (δυνάμει της υπ' αριθ.9348/15.3.2011/29.3.11 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης συγκροτηθείσα) **Ειδική Τριμελής Επιτροπή Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), με σκοπό την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην από 7.6.2011 ημερήσια διάταξη.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. **Γεώργιος Α. Βαμβακίδης**, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), Πρόεδρος.
2. **Ιωάννης Σάββας**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', τακτικό μέλος.
3. **Ιωάννης Υφαντίδης**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Μηχανικών, με βαθμό Β', τακτικό μέλος.

Παρούσα επίσης ήταν και η Χρυσούλα Κουράκη, υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, με βαθμό Β', ως Γραμματέας της Επιτροπής.

ΑΦΟΥ διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας, άρχισε η συζήτηση των ακόλουθων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης

ΘΕΜΑ 1^ο

Εξέταση της από 12.8.2010 (αριθμ.πρωτ.8936/12.8.10) αιτήσεως του κ. .... περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από το Δήμο Χορτιάτη για ηθική βλάβη.

Α. Ο εισηγητής Παύλος Κοντζίνος, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση

υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή,

σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω

αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **III)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **IV)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....) υπέβαλε στο Δήμο Χορτιάτη την υπ' αριθμ.πρωτ. 9119/11-06-2010 αίτηση, με την οποία ζητούσε να πληροφορηθεί, εάν ο εν λόγω Δήμος προχώρησε στην έκδοση σχετικής άδειας: ι) για τη διαμόρφωση του κοινοχρήστου χώρου του πεζοδρομίου και ιι) για την κατασκευή ράμπας εισόδου – εξόδου έμπροσθεν οικοπέδου ιδιοκτησίας του Δημάρχου Χορτιάτη κ. Γεράνη.

β. Ο πιο πάνω αιτών προσκόμισε συνημμένα στην αίτηση του προς την Επιτροπή άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 την απάντηση του Δήμου Χορτιάτη (αριθμ.πρωτ. 9119/26-07-2010) στο παραπάνω αίτημά του, καθώς και αποδεικτικό επίδοσης με ημερομηνία 06-08-2010 το οποίο και φέρει την υπογραφή του αιτούντος.

γ. Με το υπ'αριθ.πρωτ. 8936/27-08-2010 έγγραφο της Δ/σης Διοίκησης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κλήθηκε ο Δήμος Χορτιάτη να αποστείλει αντίγραφο της απάντησης, που τυχόν έχει δώσει στον αιτούντα, καθώς και να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά με την παραπάνω υπόθεση.

δ. Ο Δήμος Χορτιάτη με το 9724/07-09-2010 (αριθμ.πρωτ. Δ/σης Διοίκησης) έγγραφό του απέστειλε στη Διεύθυνση Διοίκησης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την απάντησή του (υπ'αριθμ.πρωτ.9119/26-07-2010) προς τον κ. ...., την οποία και κοινοποιούσε στη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσ/νίκης. Στο εν λόγω έγγραφο ο Δήμος Χορτιάτη σημειώνει πως η έκδοση άδειας για οποιαδήποτε εργασία στην οδό, που σημειώνει ο αιτών, αποτελεί αρμοδιότητα της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης και πως για το λόγο αυτό προωθεί το Αίτημα του κ. .... στην αρμόδια Διεύθυνση της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης. Μάλιστα, ο Δήμος Χορτιάτη στην απάντησή του προς τη Δ/ση Διοίκησης ΠΚΜ απέστειλε συνημμένα και απάντηση της Δ/σης Τεχνικών

Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την οποία για τις εργασίες που έγιναν έμπροσθεν του οικοπέδου για το οποίο ενδιαφέρεται ο κ. ...., δεν χρειάζεται να εκδοθεί άδεια κατασκευής.

ε. Σημειωτέον ότι το έγγραφο αυτό κοινοποιούνταν και στον κ. ....

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του προαναφερθέντος ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 08^η Αυγούστου 2010 (υπ' αριθμ.πρωτ.8936/12.8.10), εμπροθέσμως έχει ασκηθεί, εφόσον από την παρέλευση της 50νθήμερης προθεσμίας από την ως δοθείσα απάντηση και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Κατόπιν τούτων, στο μέτρο που ο Δήμος Χορτιάτη απάντησε μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών στον αιτούντα, η κρινόμενη αίτηση αποζημίωσης δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, ώστε να εξετασθεί και κατ' ουσία.

γ. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γεγνημένα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει, σύμφωνα με τη γνώμη της πλειοψηφίας, ν' απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την **απόρριψη** της υπό κρίση **αίτησης του** ..... **ως νόμω αβάσιμης.**

ΘΕΜΑ 2^ο

Εξέταση της υπ'αριθ.πρωτ.28972.13.5.2011 αιτήσεως θεραπείας του ΚΕΠ Θεσ/νίκης κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ'αριθ.6/8.12.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 2ο.

A. Η εισηγήτρια Μαρία Γεωρπαλίδου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η

μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου

περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για

δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *ι*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη

ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του Κωδ.Διοικ.Διαδ. (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών

συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣΤΕ 2079/1987), **iii**) στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 7407/07-07-2010 αίτησή της προς την Επιτροπή η κ. .... ζήτησε την καταβολή αποζημίωσης από το επί της οδού Αριστοτέλους 19 ΚΕΠ της Ν.Α. Θεσσαλονίκης, επειδή δεν απάντησε στο αρ. πρωτ. 437/30-03-2010 αίτημά της, με το οποίο αιτήθηκε βεβαίωση από το ως άνω ΚΕΠ περί παραλαβής απάντησης στο από 22-12-2009 αίτημά της προς το Δήμο Θέρμης την 29-03-2010. Ειδικότερα, η κ. .... είχε υποβάλει την αριθμ. πρωτ. ΚΕΠ 002/Φ.2497392/66410/22-12-2009 αίτηση – αναφορά της προς το Δήμο Θέρμης διά του προαναφερόμενου ΚΕΠ. Ο Δήμος Θέρμης απέστειλε την από 04-01-2010 έγγραφη απάντησή του στην δηλωμένη διεύθυνση κατοικίας της αιτούσας. Ωστόσο, το έγγραφο επέστρεψε πίσω στον παραπάνω Δήμο, διότι δε βρέθηκε παραλήπτης. Στη συνέχεια, ο Δήμος Θέρμης απέστειλε την απάντησή του στο ΚΕΠ, προκειμένου να ενημερωθεί ο πολίτης μέσω αυτού. Το ΚΕΠ, όμως, δε θεώρησε υποχρέωσή του να γνωστοποιήσει στην αιτούσα την πορεία της υπόθεσής της. Η τελευταία ενημερώθηκε τελικά για την ύπαρξη απάντησης στο αίτημά της την 29-03-2010, ημερομηνία κατά την οποία επισκέφθηκε το ΚΕΠ με δική της πρωτοβουλία, προκειμένου να αναζητήσει τυχόν απάντηση στην αίτησή της. Την ίδια ημέρα, ζήτησε από το ΚΕΠ με την αρ. 437/30-03-2010 αίτησή της βεβαίωση παραλαβής, την 29-03-2010, της απάντησης στο από 22-12-2009 αίτημα, που είχε υποβάλει προς το Δήμο Θέρμης διά του ΚΕΠ.

β. Η Επιτροπή αποφάσισε την καταβολή αποζημίωσης ύψους 200,00 Ευρώ από το επί της οδού Αριστοτέλους 19 ΚΕΠ της Ν.Α. Θεσσαλονίκης, καθώς αυτό ουδέποτε απάντησε στο με αρ. πρωτ. 437/30-03-2010 αίτημά της.

γ. Κατά της ως άνω απόφασης της Επιτροπής ασκείται η παρούσα αίτηση θεραπείας, στα διαλαμβανόμενα της οποίας αναφέρεται, όσον αφορά στο υπό κρίση αίτημα της ενδιαφερομένης, ότι το ΚΕΠ δεν είχε υποχρέωση να απαντήσει, διότι δεν προβλέπεται η παροχή βεβαίωσης παραλαβής απαντητικών εγγράφων.

4. α. Επειδή η αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο ανωτέρω ισχυρισμός του ΚΕΠ δεν ευσταθεί και δεν αποτελεί λόγο ανάκλησης/τροποποίησης της κρινόμενης απόφασης της Επιτροπής διά της αιτήσεως θεραπείας, καθότι οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση διεκπεραίωσης των αιτημάτων των πολιτών στην περίπτωση που το αίτημα είναι εμφανώς αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό (*άρθρο 4 παρ.3 ΚωδΔ Διαδ*), κάτι που δεν ισχύει στην περίπτωση του αρ. πρωτ. 437/30-03-2010 αιτήματος προς το ΚΕΠ. Αντιθέτως, το ΚΕΠ είχε εκ του νόμου (*άρθρο 4 παρ.4 ΚωδΔιοικΔιαδ*) υποχρέωση να χορηγήσει αμέσως τη σχετική βεβαίωση, άλλως, και στην περίπτωση που η άμεση χορήγηση δεν ήταν δυνατή, να αποστείλει ταχυδρομικώς τη σχετική βεβαίωση εντός δέκα ημερών στη δηλωμένη διεύθυνση. Οι κατά τα άλλα προβαλλόμενοι λόγοι ανάκλησης / τροποποίησης, οι οποίοι εμπεριέχονται στο κείμενο της κρινόμενης αίτησης θεραπείας δεν αφορούν το αρ. πρωτ. 437/30-03-2010 αίτημά προς το ΚΕΠ και την σχετική προσφυγή, που κατέθεσε η πολίτης στην Επιτροπή, επί της οποίας εκδόθηκε η κρινόμενη απόφαση, ακολούθως δεν μπορούν να εξεταστούν.

γ. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση θεραπείας πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω και ουσία αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή απορρίπτει ομόφωνα, την υπ'αριθμ.πρωτ.28972/13.5.2011 αίτηση θεραπείας του ΚΕΠ Θεσσαλονίκης ως νόμω και ουσία αβάσιμη.-

ΘΕΜΑ 3^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.2982/27.1.2011 αιτήσεως θεραπείας του ΑΠΘ κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ'αριθ.2/8.10.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 9ο.

A. Η εισηγήτρια Αικατερίνη Μποζαρδένη, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: **«2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω**

αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ιι*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών

υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. *σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004*), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (*για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη*) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. *ΓνμδΝΣΚ 93/2009*), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (*ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.*), οι τυχόν δε επ' αυτών (*αιτήσεων θεραπείας*) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (*ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.*), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση

παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **ι)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣΤΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣΤΕ 2079/1987), **iii)** στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ'αρ.πρωτ. **13911/14.12.2009** αίτηση **ο κ.** ..... κατέθεσε προς την Ειδική Επιτροπή εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν.1943/1991 της πρώην Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αίτηση για καταβολή πλήρους αποζημίωσης ύψους 1.500€ για κάθε μήνα καθυστέρησης απάντησης από πλευράς του Τ.Ε.Φ.Α.Α του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), στην υπ' αριθμ. πρωτ. 85/16.09.2009 επιστολή του προς το τμήμα.

β. Με το υπ'αριθμ.πρωτ. **882/20.12.2010 έγγραφο της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 1973/1991, διαβάστηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) απόσπασμα του αριθμ. πρακτικού 2/8.10.2010 θέμα 9^ο απόφασης της

Ειδικής Επιτροπής, με την οποία αποφασίστηκε η καταβολή από το ΑΠΘ χρηματικού ποσού χιλίων (1000 €) ευρώ στον κ. ...., για παράβαση των διατάξεων του ΚΔΔ (Ν. 2690/1999) και συγκεκριμένα για τη μη απάντηση σε ερώτημά του, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών του Ν. 2690/1999.

γ. Με την από **26/01/2011** (2982/27.01.2011) **επιστολή το ΑΠΘ** κατέθεσε προς την Ειδική Επιτροπή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης, Αίτηση Θεραπείας για την ανάκληση της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής, άλλως την τροποποίηση αυτής. Κρίνοντας υπερβολική της επιβολή του ποσού των χιλίων ευρώ (1000€) στην επιχειρηματολογία του ΑΠΘ αναφέρεται ότι η εκτίμηση των στοιχείων που προσκομίσθηκαν ήταν πλημμελής από πλευράς της Ειδικής Επιτροπής και ότι από τα στοιχεία αυτά αποδεικνύεται περίτρανα η καταχρηστικότητα των αιτημάτων του αιτούντος με την μορφή της κατ' επανάληψη επαναφοράς των ίδιων ή παρεμφερών ζητημάτων σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2690/1999. Προς απόδειξη των προαναφερθέντων το ΑΠΘ επικαλείται και προσκομίζει συνημμένα: i) το από 19.01.2011 υπηρεσιακό σημείωμα της Προϊσταμένης της Γενικής Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών και ii) το υπ' αριθμ.πρωτ. 1382/25.01.2011 έγγραφο του τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α).

γ. Αναφορικά με το περιεχόμενο των παραπάνω δύο κειμένων επισημαίνονται τα εξής:

i) Στο από 19.01.2011 υπηρεσιακό σημείωμα της Προϊσταμένης της Γενικής Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών γίνεται αρχικά μια παράθεση των κύριων σημείων της υπόθεσης του κ. Α. Ροδοαφινού, ήτοι της διαδικασίας εκλογής κατά την οποία δεν επιλέγει στη θέση του επίκουρου καθηγητού του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Στη συνέχεια επί της με αριθμ πρωτ. 85/16.09.2009 αίτησης του κ. Α. ....ινού αναφέρεται (σελ. 3 τέλος) ότι κατά την άποψη της υπηρεσίας η απάντηση στο συγκεκριμένο αίτημα εμπεριείχονταν στα με αρ. πρωτ. 29950/21.12.2009 και 31547/30.12.2009 έγγραφα του ΑΠΘ με τα οποία το Πανεπιστήμιο απάντησε στο Σώμα Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημοσίας Διοίκησης και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σχετικά με τις ενέργειες του ΑΠΘ. Το ΑΠΘ θεώρησε ότι ο κ. Α. .... έκανε της καταγγελίες στις αρμόδιες υπηρεσίες, οι οποίες αποφάνθηκαν με τα έγγραφά τους και ζητήθηκαν από το ΑΠΘ να προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες. Περαιτέρω αναφέρεται (σελ. 4) ότι το Πανεπιστήμιο όφειλε να λογοδοτήσει στους αρμόδιους φορείς για τις ενέργειές του, γεγονός που πραγματοποίησε και δε θεώρησε απαραίτητο σε κάθε βήμα του να ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο. Κλείνοντας, επισημαίνεται η καταχρηστικότητα των αιτημάτων του κ. ...., σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999, ο οποίος επανέρχεται συνεχώς με τα ίδια ερωτήματα για τη συγκεκριμένη εκλογική διαδικασία, τα οποία κατά το ΑΠΘ έχουν απαντηθεί εξαντλητικά.

ii) Στο υπ' αριθμ.πρωτ.1382/25.01.2011 έγγραφο του τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.), ο Πρόεδρος του τμήματος απαριθμεί μια σειρά από λόγους που οδήγησαν σε δυσλειτουργίες στην ομαλή διεκπεραίωση των διοικητικών πράξεων. Ως αντικειμενικοί λόγοι αναφέρονται οι: **1)** πυρπόληση Γραμματείας και απώλειας μέρους του αρχείου της, **2)** μεταβατικό στάδιο λόγω μετακίνησης της Γραμματείας στις εγκαταστάσεις της Θέρμης, **3)** μεταβολές στο προσωπικό της, κυρίως για λόγους συνταξιοδότηση. Ενώ δυσλειτουργία προκύπτει και από λόγους που απορρέουν από τις προσωπικές διενέξεις και τις επακόλουθες νομικές εμπλοκές. Ο Πρόεδρος του τμήματος, σε άλλο σημείο του εγγράφου του (σελ. 2 αρχή) επισημαίνει ότι η οποία παράβαση των προθεσμιών δεν γίνεται από δόλο, καθώς στο μέτρο του εφικτού το τμήμα, έστω και μικρή καθυστέρηση σε ορισμένες περιπτώσεις, απαντά στα αιτήματα. Απλά είναι σχεδόν αδύνατο να ανταποκριθούν στον καταιγισμό παρόμοιων αιτημάτων, καθώς είναι αναγκαίο να διεκπεραιώνονται και οι λοιπές διοικητικές πράξεις, που εξαιτίας των αιτημάτων αυτών καθυστερούν και υπάρχουν άλλες διαμαρτυρίες από άλλα μέλη ΔΕΠ (εξελίξεις, απομαγνητοφωνήσεις πρακτικών ΓΣ, εκλογών, συγκροτήσεων εκλεκτορικών, συγκροτήσεων τριμελών εισηγητικών επιτροπών, κ.α) για τις καθυστερήσεις αυτές.

δ. Σε ότι αφορά την υπόθεση του κ. .... και τη μη απάντηση στο υπ'αριθ.πρωτ. 85/16.09.09 έγγραφό του, ο Πρόεδρος αναφέρει (σελ. 2 εγγράφου) ως λόγους παράβλεψης απάντησης του εγγράφου μεταξύ άλλων και τους ανωτέρω 1-3 αναφερόμενους αντικειμενικούς λόγους δυσλειτουργίας της Γραμματείας του τμήματος, ενώ στη συνέχεια (σελ. 2 τέλος) γράφει *«Δυστυχώς, ήταν σχεδόν αδύνατον να διαχειριστώ όλα τα θέματα και, χωρίς φυσικά να υπάρχει κανένας δόλος, μου διέφυγε η έγκαιρη απάντηση στο εν λόγω αίτημα. Απάντηση για την καθυστέρηση στο συγκεκριμένο αίτημα, πάντως, δόθηκε σε συνεργασία μου με τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, καθώς η αμέλεια αυτή έγινε αντιληπτή, μόνο μετά το έγγραφο που απέστειλε η ΠΚΜ, ζητώντας εξηγήσεις, για τη μη ανταπόκριση στο αίτημα του κ. ....»*.

4. α. Επειδή η κρινόμενη αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή αναφορικά με τα επικαλούμενα στην υπό κρίση αίτηση θεραπείας του ΑΠΘ και τα προσκομισθέντα στοιχεία θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

ι) Τα υπ'αρ.πρωτ.29950/21.12.2009 και 31547/30.12.2009 έγγραφα του ΑΠΘ με τα οποία το Πανεπιστήμιο απάντησε στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημοσίας Διοίκησης και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σχετικά με τις ενέργειες του ΑΠΘ και στα οποία κατά το Πανεπιστήμιο εμπεριείχονταν η απάντηση στο υπ'αριθ.πρωτ.85/16.09.2009 αίτημα του κ. .... δεν κοινοποιηθήκαν στον ενδιαφερόμενο.

ii) Η μετακίνηση της Γραμματείας του Τμήματος και η ελλιπής στελέχωση αυτής σαφώς επιβραδύνουν το χρόνο διεκπεραίωσης των υποθέσεων αλλά ταυτόχρονα εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2. του Ν. 3242/2004 και κατά συνέπεια θα έπρεπε η Γραμματεία να ενημερώσει εγγράφως τον αιτούντα για την αδυναμία χορήγησης των αιτούμενων εγγράφων και απάντησης του ερωτήματός του εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

iii) Το συγκεκριμένο αίτημα του κ. .... κατά την εξέταση της καταβολής αποζημίωσης από την Ειδική Επιτροπή κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει στη καταχρηστική υποβολή σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999, καθώς στο συγκεκριμένο αίτημα αν και επανέρχεται στο ζήτημα της λογοκλοπής για το οποίο είχε αποστείλει σχετικές επιστολές και στο παρελθόν περιλαμβάνει στοιχεία τα οποία αναφέρονται για πρώτη φορά, γεγονός που δεν την καθιστά επαναλαμβανόμενη και θα έπρεπε να εξεταστούν και να απαντηθούν από το Πανεπιστήμιο.

γ. Επειδή, σύμφωνα στο υπ' αρ.πρωτ1382/25.01.2011 έγγραφο του τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.), ο Πρόεδρος του τμήματος αναφέρει ότι *«διέφυγε η έγκαιρη απάντηση στο εν λόγω αίτημα» και ότι απάντηση για την καθυστέρηση στο συγκεκριμένο αίτημα, πάντως, δόθηκε σε συνεργασία μου με τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, καθώς η αμέλεια αυτή έγινε αντιληπτή, μόνο μετά το έγγραφο που απέστειλε η ΠΚΜ, ζητώντας εξηγήσεις, για τη μη ανταπόκριση στο αίτημα του κ. ....»*.

δ. Επειδή από τα προσκομισθέντα στοιχεία της Αίτησης Θεραπείας του ΑΠΘ δεν προκύπτουν στοιχεία ότι το Πανεπιστήμιο παρά την παραδοχή της αμέλειας για απάντηση στο αίτημα του κ. ...., τελικά του απέστειλε σχετική απάντηση στα νέα ερωτήματα του με αρ. πρωτ. 85/16.09.2009 αιτήματός του ή του κοινοποίησε τα έγγραφα που κατά το Πανεπιστήμιο εμπεριέχουν την απάντηση σε αυτά.

ε. Επειδή από τα προσκομισθέντα στην Αίτηση Θεραπείας του ΑΠΘ δεν προκύπτουν στοιχεία που να έρχονται σε αντίθεση με όσα εξετάστηκαν στο πλαίσιο της υπ' αριθ.πρωτ. **13911/14.12.2009** αίτησης του κ. .... κατά της οποίας αυτή στρέφεται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της υπ' αριθ. πρωτ. 2982/27.1.2001 αίτησης θεραπείας του ΑΠΘ ως αβάσιμης.-

ΘΕΜΑ 4^ο

Εξέταση της υπ' αρ. πρωτ. 1571/20.1.2011 αιτήσεως θεραπείας του Κέντρου Περιθαλψής Παιδιών – ΚΕΠΕΠ Σιδηροκάστρου ο «Άγιος Νεκτάριος» κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ' αριθ. 2/8.10.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 1^ο.

A. Η εισηγήτρια Αικατερίνη Μποζαρδένη, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του

κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα:** α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».**

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».**

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση**

της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της

αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: i) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ii)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι *ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. *σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004*), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς

και ii) τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣΤΕ 1401/2009, ΣΤΕ 333, 334/2007, ΣΤΕ 1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτέες ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣΤΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣΤΕ 2566/2000, ΣΤΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣΤΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣΤΕ 2079/1987), **iii)** στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **12373/3.11.2009** αίτηση ο **Σύλλογος** ....., κατέθεσε προς την Ειδική Επιτροπή εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν.1943/1991 της ΠΚΜ,

αίτημα για αποζημίωση λόγω μη απάντηση της Διοίκησης του Κέντρου στα με αριθμ. πρωτ. 1/6.07.2009, 2/3.08.2009, 4/3.08.2009, 3/4.08.2009 5/4.08.2009 έγγραφα, στο από 7.08.2009 έγγραφο και στην από 30.09.2009 εξώδικης δήλωσης – πρόσκλησή του.

β. Με το υπ' αριθ. πρωτ. **855/20.12.2010 έγγραφο της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991, διαβάστηκε στο ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου απόσπασμα του πρακτικού με αριθμό 2/8.10.2010 και θέμα 1^ο της Ειδικής Επιτροπής, με το οποίο αποφασίστηκε η καταβολή από το ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου χρηματικού ποσού τριακοσίων πενήντα (350€) ευρώ στο Σύλλογο ....., ως αποζημίωση, για παράβαση των διατάξεων του Ν. 2690/1999 και συγκεκριμένα για τη **μη απάντηση του Κέντρου σε τέσσερα (4) ερωτήματα του Συλλόγου** με τα οποία ζητά να ενημερωθεί από τη Διοίκηση του Κέντρου για ζητήματα εύρυθμης λειτουργία του Κέντρου και τήρησης της ισχύουσας νομοθεσίας.

γ. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **47/17.01.2011 (αρ. πρωτ. 1571/20.01.2011 ΑΔΜΘ) επιστολή το ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου κατέθεσε** προς την Ειδική Επιτροπή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης, **Αίτηση Θεραπείας για την απαλλαγή του Κέντρου** από την καταβολή της αποζημίωσης που ορίστηκε από την Ειδική Επιτροπή.

δ. Στην επιχειρηματολογία του Κέντρου αναφέρεται ότι: **ι)** Από την ανάληψη της νέας Διοικήτριας του Κέντρου μέχρι την αποχώρησή της, ο Σύλλογος ..... βομβάρδιζε την Υπηρεσία με έγγραφα, που για να απαντηθούν όλα έπρεπε να συσταθεί ειδική Υπηρεσία Αλληλογραφία με το Σύλλογο Εργαζομένων ή να μην ασχολείται με τίποτε άλλο η Διοικήτρια παρά μόνο με τα έγγραφα του Προέδρου του Συλλόγου. Προς απόδειξη των ανωτέρω το ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου παραθέτει τους αριθμούς πρωτοκόλλου των εγγράφων που δέχθηκε η υπηρεσία από το Σύλλογο ....., τόσο κατά τη θητεία της παλιάς Διοικήτριας (20 αιτήματα σε χρονικό διάστημα 9 μηνών) όσο και κατά τη θητεία του νέου Διοικητή του Κέντρου (11 αιτήματα σε χρονικό διάστημα 9 μηνών). **ii)** Η διοικητική υπηρεσία του ΚΕ.ΠΕ.Π κατά τη θητεία των δύο Διοικητών απαντούσε σε όσα έγγραφα είχαν έστω και κάποιο ενδιαφέρον διότι τα περισσότερα ήταν αόριστα και άνευ ουσίας και σκοπό είχαν την παρακώλυση του έργου της υπηρεσίας ή την επιθυμία του Προέδρου να συνδιοικεί το Ίδρυμα. **Προς απόδειξη των προαναφερθέντων** το ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου παραπέμπει στο με αριθμό 594/8.10.2008 πόρισμα του Σώματος Επιθεωρητών Υγείας Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ) που αφορά τον Οικονομικό – Διαχειριστικό Έλεγχο στο ΚΕ.ΠΕ.Π – ΕΔΕ. Στο εν λόγω πόρισμα (σελ. 31) έχουν επισημανθεί από το ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου τα σημεία που αφορούν τον κ. Γ. Β....., Πρόεδρο του Συλλόγου, **στα οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι:**
- «Οι ενέργειες του κ. Γ. Β..... συνέτειναν σε "Συνδιοίκηση" με τον κ. Τ.....,

αναδεικνύοντας ένα προφίλ και συμπεριφορά που προκαλούσε φόβο στους συναδέλφους του, γεγονός που απεδείχθη από τις καταθέσεις τους», - «..... είχε άποψη και γνώμη επί παντός επιστητού (νοσηλεία περιθαλπομένων, συντάξεις, δωρεές, εσωτερικές εργασίες) εκτός από την κύρια απασχόληση στο αντικείμενο του ως τραυματιοφορέας» - «Γενικά, με τη συμπεριφορά του συνέβαλε αρνητικά στο εργασιακό κλίμα στο ΚΕ.ΠΕ.Π, ενώ ως εκπρόσωπος των εργαζομένων όφειλε να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων που επιβάλλεται από την συνδικαλιστική του ιδιότητα, γεγονός που ανέδειξε και του επεσήμανε το Προεδρείο της ΠΟΕΔΗΝ, το οποίο τον ενημέρωσε εγγράφως γι' αυτό, κάνοντας συστάσεις τόσο στον ίδιο όσο και στον Διοικητική του ΚΕ.ΠΕ.Π».

ε. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. **117/10.02.2011** (7803/17.02.2011 αρ. πρωτ. ΑΔΜΘ) το **ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου απέστειλε** συμπληρωματικά στην αίτηση θεραπείας του και προς απόδειξη του ότι ο Σύλλογος καταπονεί ασκόπως την Διοίκηση του ΚΕ.ΠΕ.Π, το με αριθ. 20/23.01.2011 αίτημα του Συλλόγου ....., με το οποίο ο Σύλλογος, μετά την κοινοποίηση της αίτησης θεραπείας του ΚΕ.ΠΕ.Π προς την Ειδική Επιτροπή, ζητά τον εφοδιασμό του με φωτοτυπίες των 20 εγγράφων που ισχυρίζεται το ΚΕ.ΠΕ.Π ότι έστειλε ο Σύλλογος κατά τη θητεία της παλιάς Διοικήτριας καθώς και τις απαντήσεις της προς το Σύλλογο που ισχυρίζεται το ΚΕ.ΠΕ.Π ότι έστειλε. Η με αρ. πρωτ. 20/23.01.2011 αίτηση του Συλλόγου ..... απαντήθηκε με το αρ. πρωτ. 59/10.02.2011 έγγραφο του ΚΕ.ΠΕ.Π στο οποίο ο Διοικητής του Κέντρου επισημαίνει αναφορικά με τα έγγραφα που ζητήθηκαν, συντάκτης των οποίων είναι ο Πρόεδρος ή το Δ.Σ. του Συλλόγου, ότι αυτά μπορεί να αναζητηθούν στο Αρχείο του Συλλόγου ή στο προσωπικό αρχείο του Προέδρου του Συλλόγου. Περαιτέρω, αναφέρει ότι είναι προφανές πως στόχος του αιτήματος Συλλόγου δεν είναι η χρησιμότητα των εγγράφων που ζητάει ο Σύλλογος αλλά η καταπόνηση της Υπηρεσίας και χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο αίτημα καταχρηστικά υποβληθέν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999. Τέλος, με το ανωτέρω συμπληρωματικό έγγραφο του ΚΕ.ΠΕ.Π υποβάλλεται και η με αρ. 170/2010 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Σερρών με το οποίο εξετάστηκε η από 17.6.2010 ένσταση του κ. Γ. Β..... κατά του από 28.05.2010 πρακτικού εκλογής του ΚΕ.ΠΕ.Π Σιδηροκάστρου για την ανάδειξη των αιρετών εκπροσώπων των εργαζομένων στο Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου.

στ. Με το υπ' αρ. πρωτ. **21/26.01.2011** (3491/31.01.2011) **έγγραφο του Συλλόγου** ..... προς την Ειδική Επιτροπή Εφαρμογής του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, ο Σύλλογος ζητά από την Επιτροπή να ενημερώσει τον Διοικητική του ΚΕ.ΠΕ.Π να τον εφοδιάσει εγκαίρως με τα έγγραφα που έχει ζητήσει με το υπ' αριθμ. πρωτ. 20/23.01.2011 έγγραφό του. Στο εν λόγω έγγραφο ο Σύλλογος επισημαίνει, ότι

οι αριθμοί πρωτοκόλλου είναι αριθμοί εισερχομένων εγγράφων στην υπηρεσία και ο Σύλλογος δεν μπορεί να βρει σε ποια έγγραφα αναφέρεται η Αίτηση Θεραπείας.

4. α. Επειδή η κρινόμενη αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή, με την εξεταζόμενη αίτηση θεραπείας του ΚΕ.ΠΕ.Π, προσκομίζονται στοιχεία που επικεντρώνονται στις ενέργειες του Συλλόγου ..... και του Προέδρου της με σκοπό την τεκμηρίωση της συμβολής αυτών στην παρακώλυση του έργου της Διοίκησης και στη δημιουργία αρνητικού εργασιακού περιβάλλοντος στο Κέντρο και **δεν προσκομίζονται στοιχεία για την τεκμηρίωση της μη απάντησης της Διοίκησης του ΚΕ.ΠΕ.Π στα τέσσερα (4) έγγραφα του Συλλόγου, τα οποία κατά την Ειδική Επιτροπή όφειλε να απαντήσει η Διοίκηση.**

γ. Επειδή, από τα προσκομισθέντα στοιχεία της εξεταζόμενης Αίτησης Θεραπείας δεν προκύπτουν νέα και ουσιαστικά στοιχεία που να έρχονται σε αντίθεση με όσα εξετάστηκαν στο πλαίσιο της υπ'αριθμ.πρωτ.12373/3.11.2009 αίτησης του Συλλόγου ..... κατά της οποίας αυτή στρέφεται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή απορρίπτει ομόφωνα την υπ'αρ.πρωτ.1571/20.1.2011 αίτηση θεραπείας του ΚΕΠΕ Σιδηροκάστρου «Ο Άγιος Νεκτάριος» ως αβάσιμη.

ΘΕΜΑ 5^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.4269/2.2.2011 αιτήσεως θεραπείας του ΑΠΘ κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ'αριθμ.4/19.11.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 12^ο.

Α. Η εισηγήτρια Αικατερίνη Μποζαρδένη, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.
β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.
3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10

παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (*πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ'**

εξαιρέση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να

ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (*ΓνμδΝΣΚ 305/2005*), **ii**) η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (*βλ. ΓνμδΟλΝΣΚ 85/2004, ΣτΕ 2079/1987*), **iii**) στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **5734/27.05.2010** (πρωτ. ΠΚΜ) αίτηση ο κ. .... μη έχοντας λάβει απάντηση στις υπ' αριθ. πρωτ. 1373/18.03.2010 και 1433/26.03.2010 αιτήσεις του προς το ΑΠΘ, κατέθεσε προς την Ειδική Επιτροπή εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν.1943/1991 της ΠΚΜ, αίτηση για καταβολή αποζημίωσης.

β. Με το υπ' αρ. πρωτ. **917/24.12.2010** (αρ. πρωτ. ΑΔΜΘ) έγγραφο της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 1973/1991, διαβάστηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) απόσπασμα του αριθμ. πρακτικού 4/19.11.2010 θέμα 12^ο απόφασης της Ειδικής Επιτροπής, με την οποία αποφασίστηκε η καταβολή από το ΑΠΘ χρηματικού ποσού πεντακοσίων (500€) ευρώ στον κ. ...., για παράβαση των διατάξεων του Ν. 2690/1999 και συγκεκριμένα για τη μη χορήγηση ζητηθέντων εγγράφων και τη μη απάντηση σε ερώτημά του, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών του Ν. 2690/1999.

γ. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **4269/2.2.2011** (πρωτ. ΑΔΜΘ) επιστολή το ΑΠΘ κατέθεσε προς την Ειδική Επιτροπή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, Αίτηση Θεραπείας για την ανάκληση της απόφασης της Επιτροπής, άλλως την τροποποίηση αυτής, κρίνοντας υπερβολική την επιβολή του ποσού των πεντακοσίων ευρώ (500€).

δ. Στην επιχειρηματολογία του ΑΠΘ αναφέρεται ότι: **i)** ότι με το υπ' αριθ. πρωτ. 2382/26.07.2010 έγγραφο του Τ.Ε.Φ.Α.Α. του ΑΠΘ δόθηκε απάντηση και στις δύο (2) αιτήσεις του κ. ...., **ii)** ότι η καθυστέρηση απάντησης αυτών δεν οφειλόταν σε αδιαφορία ή κωλυσιεργία του Πανεπιστημίου, αλλά σε συνθήκες αντικειμενικής δυσκολίας που επιβράδυναν αναγκαστικά τη γραμματειακή υποστήριξη του Τ.Ε.Φ.Α.Α, αναφέροντας ειδικότερα ως λόγο για την καθυστέρηση την μεταφορά της Γραμματείας του τμήματος από το κτίριο Διοίκησης του Α.Π.Θ. στις εγκαταστάσεις της Θέρμης, και την ελλιπή στελέχωση της Γραμματείας του τμήματος για μεγάλο χρονικό διάστημα **και iii)** ότι η μη άμεση απάντηση στις αιτήσεις του κ. .... δεν του προκάλεσε καμία περιουσιακή ή ηθική βλάβη, ενώ επισημαίνεται ότι ο αιτών βρισκόταν σε διαρκή επικοινωνία με το Τ.Ε.Φ.Α.Α για τα ζητήματα που αφορούσαν την υπόθεσή του, αποστέλλοντας πληθώρα αιτήσεων και εγγράφων παρεμφερούς περιεχομένου την υποβολή των οποίων εκτιμά το Πανεπιστήμιο ως καταχρηστική κατά τις διατάξεις του Ν. 2690/1999.

ε. Προς απόδειξη των προαναφερθέντων το ΑΠΘ επικαλείται και προσκομίζει συνημμένα **τόσο νέα έγγραφα** (1406/24.04.2011, 1409/24.01.2011, 1408/24.01.2011) του ΑΠΘ που αφορούν σε απάντηση του Πανεπιστημίου σε νέα αίτηση του κ. .... (95/7.01.2011 αίτηση) με την οποία ζητά, βάσει των αποφάσεων της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 της πρώην ΠΚΜ, να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ή σκοπεύει να προβεί το ΑΠΘ και συγκεκριμένα, αν αναζητήθηκε ή θα αναζητηθεί υπαιτιότητα καθηγητών του ΑΠΘ για την υλική και ηθική βλάβη που υπέστη, **όσο και παλιότερα έγγραφα** (336/26.03.2010, 335/24.03.2010, 333/22.03.2010, 1373/18.03.2010) του ΑΠΘ, με τα οποία αυτό απαντά σε αιτήσεις του κ. ...., τα οποία έχουν εξεταστεί από την Ειδική Επιτροπή σε παλιότερες συνεδριάσεις της.

4. α. Επειδή η αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή, αναφορικά με το επικαλούμενα στην Αίτηση Θεραπείας του ΑΠΘ και τα προσκομισθέντα στοιχεία (νέα και παλιά) θα πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** Η απάντηση του ΑΠΘ με το υπ' αριθ. πρωτ. 2382/26.07.2010 έγγραφο στις δύο (2) αιτήσεις του κ. ...., κατά παράβαση των προθεσμιών (χορήγησης εγγράφων και απάντησης σε ερώτημα), έγινε τρεις και πλέον μήνες αργότερα από την υποβολή της αίτησης και χρονολογικά μετά το έγγραφο της Διοίκησης της Περιφέρειας

Κεντρικής Μακεδονίας για παροχή διευκρινήσεων. **ii)** Η μετακίνηση της Γραμματείας του Τμήματος, καθώς και η ελλιπής στελέχωση αυτής σαφώς επιβραδύνουν το χρόνο διεκπεραίωσης των υποθέσεων, αλλά ταυτόχρονα εμπíπτουν στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2. του Ν. 3242/2004 και κατά συνέπεια θα έπρεπε η Γραμματεία να ενημερώσει εγγράφως τον αιτούντα για την αδυναμία χορήγησης των αιτούμενων εγγράφων και απάντησης του ερωτήματός του εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, μη πάντως δικαιολογημένης της ως άνω καθυστερημένης – κατά περίπου των 3 + 1/2 μηνών- απάντησης. **iii)** Το επιχείρημα της διαρκούς επικοινωνίας και σχετικής ενημέρωσης του κ. .... για τις υποθέσεις τους δεν τεκμηριώνεται με την υποβολή αιτημάτων από πλευράς του, για τα οποία μάλιστα η Ειδική Επιτροπή αποφάνθηκε ότι: 1) δεν υπήρξε εμπρόθεσμη απάντηση από το ΑΠΘ και επιπλέον και 2) ότι δεν εμπíπτουν στη καταχρηστική υποβολή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 στοιχείου που αντικρούει και στο γεγονός ότι το Πανεπιστήμιο προχώρησε τελικά στην απάντηση αυτών.

γ. Επειδή, από τα ανωτέρω προσκομισθέντα στοιχεία της Αίτησης Θεραπείας του ΑΠΘ δεν προκύπτουν νέα στοιχεία που να έρχονται σε αντίθεση με όσα εξετάστηκαν στο πλαίσιο της υπ' αρ.πρωτ5734/27.05.2010 αίτησης του κ. .... κατά της οποίας αυτή στρέφεται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **απορρίπτει ομόφωνα** την υπ'αριθ.πρωτ.4269/2.2.2011 αίτηση **θεραπείας του ΑΠΘ ως αβάσιμη.**

ΘΕΜΑ 6°

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.15549/31.12.2010 αιτήσεως θεραπείας του (πρώην) Δήμου Ανθεμούντα και (νυν) Πολυγύρου κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ' αριθ.4/19.11.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 3°.

A. Ο εισηγητής Παύλος Κοτζίνος, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση

υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή,

σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (*πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (*τυχόν*) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (*θετικής ή αρνητικής*) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, **υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, όπως η εικοσαήμερη προθεσμία για τη χορήγηση σχετικών εγγράφων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 5 του Κωδ.Διοικ.Διαδ., ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (*πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ. Διοικ. Διαδ., όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου*

αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του Κωδ.Διοικ.Διαδ. (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών

συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. Γνωμ.ΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣΤΕ 2079/1987), **iii**) στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **15549/31-12-2010** αίτηση θεραπείας προς την Ειδική Επιτροπή, ο πρώην Δήμος Ανθεμούντα και νυν Δήμος Πολυγύρου ζητά την ανάκληση της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 (απόσπασμα αριθ.4/19-11-10 θέμα 3ου πρακτικού), με την οποία αποφασίστηκε η καταβολή από την Υπηρεσία αυτή του χρηματικού ποσού των πεντακοσίων ευρώ (500€) στον κ. .... για παράβαση των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 και του άρθρου 5 του ν.2690/1999, όπως ισχύουν.

β. Πιο συγκεκριμένα, με την ανωτέρω απόφαση της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 αποφασίστηκε η αποδοχή εν μέρει του αιτήματος του κ. .... για καταβολή αποζημίωσης πεντακοσίων ευρώ (500€) από τον πρώην Δήμο Ανθεμούντα και νυν Δήμο Πολυγύρου λόγω μη τήρησης των προθεσμιών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και ειδικότερα «**Επειδή ο Δήμος Ανθεμούντα απάντησε στον αιτούντα με το υπ' αριθ. πρωτ. 97/08-01-2010 έγγραφο, αφού είχε παρέλθει ήδη από 04-01-2010 η προθεσμία των είκοσι ημερών, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 6 του ν. 2690/1999**».

γ. Ο πρώην Δήμος Ανθεμούντα και νυν Δήμος Πολυγύρου με την υπ' αριθ. πρωτ. **15549/31-12-2010** αίτηση θεραπείας ζητά από την Ειδική Επιτροπή Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/91 την ανάκληση της ανωτέρω, άλλως, επικουρικά να μεταρρυθμιστεί η απόφαση με την επιβολή του ελάχιστου προβλεπόμενου στις οικείες διατάξεις ποσού **γιατί:**
1) η Ειδική Επιτροπή Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 εφάρμοσε

εσφαλμένα τις οικείες διατάξεις και εκτίμησε εσφαλμένα τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. **ii)** ο πρώην Δήμος Ανθεμούντα και νυν Δήμος Πολυγύρου διεκπεραίωσε νομίμως και εμπροθέσμως το σχετικό αίτημα του αιτούντος – δημοτικού συμβούλου απαντώντας εγγράφως και πλήρως αιτιολογημένα στο υποβληθέν αίτημα εντός της τασσόμενης προθεσμίας **και iii)** ο αιτών απευθύνθηκε σε αναρμόδια υπηρεσία ζητώντας έγγραφα τα οποία αναφέρονται σε φορολογικά και οικονομικά στοιχεία τρίτων προσώπων, γεγονός που αποτελεί παραβίαση του φορολογικού απορρήτου.

4. α. Επειδή η αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή οι ισχυρισμοί του πρώην Δήμου Ανθεμούντα και νυν Δήμου Πολυγύρου, σύμφωνα με την υπ'αρ.πρωτ.15549/31.12.2010 **κρινόμενη** αίτηση θεραπείας αφενός μεν περί εσφαλμένης εφαρμογής των οικείων διατάξεων και εσφαλμένης εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, αφετέρου δε περί νόμιμης και εμπρόθεσμης διεκπεραίωσης του σχετικού αιτήματος του αιτούντος – δημοτικού συμβούλου με έγγραφη και πλήρως αιτιολογημένη απάντηση στο υποβληθέν αίτημα εντός της τασσόμενης προθεσμίας **είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, αφού**, κατά την έννοια των προεκτεθεισών διατάξεων, οι προθεσμίες που ορίζονται έχουν ως σκοπό την έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών και πάντως την εμπρόθεσμη απάντηση επί των υπ' αυτών υποβαλλομένων αιτημάτων, γεγονός που στην προκειμένη περίπτωση δεν επετεύχθη, με το υπ'αριθ.πρωτ.97/08-01-2010 απαντητικό έγγραφο του πρώην Δήμου Ανθεμούντα και νυν Δήμου Πολυγύρου προς τον κ....., **δεδομένου ότι** η ως άνω δοθείσα απάντηση έλαβε χώρα εκπρόθεσμα, δηλ. μετά την εκπνοή της κατ' αρθρ. 5 παρ. 6 του Κωδ.Διοικ.Διαδ (ν. 2690/99) 20ήμερης προθεσμίας, που είχε ήδη παρέλθει από 4.1.2010, δεδομένου ότι το εκ μέρους του ως άνω ενδιαφερομένου αίτημα για χορήγηση των εκεί μνημονευομένων φωτ/φων είχε υποβληθεί με την υπ'αριθ.πρωτ.6910/14.12.2009 αίτησή του.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **απορρίπτει ομόφωνα** την υπ'αρ.πρωτ.15549/31.12.2010 **αίτηση θεραπείας του πρώην Δήμου Ανθεμούντα και νυν Δήμου Πολυγύρου ως αβάσιμη.**

ΘΕΜΑ 7^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.6916/14.2.2011 αιτήσεως θεραπείας του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ Τούμπας κατά της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, που περιέχεται στο υπ' αριθ.5/24.11.2010 πρακτικό της Επιτροπής, θέμα 9^ο.

A. Ο εισηγητής Παύλος Κοντζίνος, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*
β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.

3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγούρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ιι*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών

υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. *σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004*), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (*για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη*) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. *ΓνμδΝΣΚ 93/2009*), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (*ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.*), οι τυχόν δε επ' αυτών (*αιτήσεων θεραπείας*) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (*ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.*), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση

παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣτΕ 2079/1987), **iii)** στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθ. πρωτ. **6916/14.02.2011** αίτηση θεραπείας προς την Ειδική Επιτροπή, το ΙΚΑ ΕΤΑΜ - Τούμπας ζητά την ανάκληση της απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 (απόσπασμα αριθμ.5/24-11-10 θέμα 9ου πρακτικού) με την οποία αποφασίστηκε η καταβολή από την Υπηρεσία αυτή του στους κ.κ. .... χρηματικού ποσού τριακοσίων ευρώ (300€) σε έκαστο εξ αυτών για παράβαση των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 και του άρθρου 5 του ν.2690/1999, όπως ισχύουν.

β. Πιο συγκεκριμένα, με την ανωτέρω απόφαση της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/1991 αποφασίστηκε η αποδοχή εν μέρει του αιτήματος

των κ.κ..... για καταβολή αποζημίωσης τριακοσίων ευρώ (300€) σε έκαστο εξ αυτών από το ΙΚΑ ΕΤΑΜ - Τούμπας λόγω μη τήρησης των προθεσμιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και ειδικότερα «α) **Επειδή** το ΙΚΑ ΕΤΑΜ - Τούμπας απάντησε στους αιτούντες στις 25-05-2010, αφού είχε παρέλθει ήδη από 01-04-2010 η προθεσμία των πενήντα ημερών, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 6 του ν. 2690/1999, β) **Επειδή** δεν ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους για τυχόν αντικειμενική αδυναμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης, ως όφειλε, εντός τουλάχιστον πέντε ημερών πριν από την εκπνοή της προθεσμίας».

γ. Το ΙΚΑ ΕΤΑΜ - Τούμπας με την αριθμ. **6916/14-02-2011** αίτηση θεραπείας ζητά από την Ειδική Επιτροπή Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν.1943/91 την ανάκληση της ανωτέρω **γιατί: i)** οι αιτούντες δεν κατέθεσαν στο ΙΚΑ το προβλεπόμενο έντυπο με ανάλυση των ημερών εργασίας της αιτούμενης χρονικής περιόδου. **ii)** κάλεσε, κατά πάγια τακτική κατά τον έλεγχο μιας καταγγελίας, εμπρόθεσμα τον εργοδότη να καταθέσει στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη ή μη εργασιακής σχέσης **και iii)** το χρονικό διάστημα υποβολής της καταγγελίας συνέπεσε με την ομαδική αποχώρηση συνταξιοδότησης υπαλλήλων του υποκαταστήματος Τούμπας με αποτέλεσμα την αποδυναμωση και μερική αποδιοργάνωση της λειτουργίας των υπηρεσιών.

4. α. Επειδή η αίτηση θεραπείας καθ' όλα αρμοδίως και νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, δεδομένου ότι, αφενός μεν δεν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση άσκησης κατά των αποφάσεων αυτής ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής, αφετέρου δε δεν προκύπτει εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητάς της.

β. Επειδή οι ισχυρισμοί του ΙΚΑ ΕΤΑΜ - Τούμπας, σύμφωνα με την αριθμ. 6916/14-02-2011 αίτηση θεραπείας: **i)** περί μη χρησιμοποίησης από τους αιτούντες του προβλεπόμενου εντύπου, **ii)** περί αποχώρησης μεγάλου αριθμού υπαλλήλων της υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η ανταπόκριση τους στις καταγγελίες των πολιτών εντός των ισχυουσών προθεσμιών **είναι αβάσιμοι, καθόσον** δεν αίρουν τη σαφή και ρητή υποχρέωση τούτου για την εμπρόθεσμη έγγραφη απάντηση επί του ανωτέρω εγγράφου αιτήματος των ως άνω ενδιαφερομένων, δεδομένου ότι, αναφορικά με τον ειδικότερο ισχυρισμό του περί κλήσης του εργοδότη για την προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν την ύπαρξη ή μη εργασιακής τους σχέσης, η ενέργειά του αυτή δεν προκύπτει ότι συνοδεύτηκε με ταυτόχρονη έγγραφη και εμπρόθεσμη ενημέρωση των ως άνω πολιτών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **απορρίπτει ομόφωνα την** υπ'αριθ.πρωτ.6916/14.2.2011 **αίτηση θεραπείας**
ΙΚΑ ΕΤΑΜ Τούμπας **ως αβάσιμη.-**

ΤΑ ΜΕΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

A) ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΑΣ

B) ΙΩΑΝΝΗΣ ΥΦΑΝΤΙΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ